

PERCEPCIONS

JAUME FARRÉS I BOADA

En la mesura que la humanitat evoluciona, sembla ser que la tendència és "complicar-se l'existència". Situacions que es podrien resoldre aplicant simplement un mínim de seny, poden adquirir una transcendència incomprensible i una dimensió fora de mida.

Està de moda tot allò que es qualifica de mediàtic, per banal que sigui, i la naturalitat no es valora. Com a conseqüència, qui entra en aquesta espiral de ximpleria tendeix a adoptar posicions que sovint poden qualificar-se de surrealistes.

Penso que tot plegat podria ser més senzill si una certa dosi de naturalitat presidís la vida quotidiana, i si les persones no es guessin tant per les aparences com per les pautes que marquen els gurus de torn -- i que porten inexorablement al "borreguisme de masses"-- fossin contestades amb contundència simplement actuant amb personalitat. També fora convenient empatitzar el dia a dia, ser més positius i prendre consciència de les pròpies limitacions. Ah!, la creació de sinèrgies també ajuda.

Fetes aquestes reflexions, voldria centrar-me en el món de l'educació. Cada vegada més, l'escola s'està convertint en una mena d'esponja amb l'obligació d'absorbir i donar resposta satisfactòria a tota mena de problemes educatius i cada vegada més, també, personals. Estic d'acord en el fet que l'escola té un paper molt important en l'àmbit educatiu, però no té, ni ha de tenir tota la responsabilitat.

Els fonaments educatius s'han de construir en el nucli familiar, és competència irrenunciable dels pares transmetre els valors, les actituds i els comportaments que facin possible un desenvolupament psíquic equilibrat dels seus fills i filles. La manca de criteri o els criteris variables són del tot contraproduents perquè desorienten a qui s'està formant. El procés de maduració ha de ser constant i els referents clars. El dilema està en si la família s'implica i com, o delega; i si delega, determinar qui marca els límits.

És evident que les noves generacions de pares i mares han gaudit d'unes possibilitats formatives i

informatives més que suficients per desenvolupar la seva tasca, la qüestió és clarificar el seu concepte d'educació i si pertanyen al grup dels que s'impliquen o deleguen. I enmig d'aquest desconcert, l'escola, amb les seves virtuts i els seus defectes. Fins i tot amb contradiccions si és una escola viva.

Voldria deixar constància també de l'existència d'una minoria que en ocasions té la gosadia de qüestionar l'acció de l'escola i dels professionals de l'ensenyament. En base a quina formació? Quina seria la reacció si algun docent es permetés opinar d'altres feines? El problema radica en que hi ha persones que consideren normal emetre judicis de valor sobre coses que desconeixen, especialment quan es tracta de temes educatius.

Cada vegada més, l'escola s'està convertint en una mena d'esponja amb l'obligació d'absorbir i donar resposta satisfactòria a tota mena de problemes educatius i cada vegada més, també, personals.

Una altra qüestió que considero alarmant és l'alt nivell de sobreprotecció actual. Si el fet de "crèixer" física i psíquicament és complex per naturalesa, com és possible madurar sense afrontar situacions, assumir riscos i equivocar-se? Hom ha d'aprendre a superar frustracions!

Em preocupa també observar el poc temps que alguns pares i mares dediquen als seus fills i filles. Certament, les directrius i els horaris actuals no permeten gaires floritures, però és una realitat que hi ha una acceptació bastant generalitzada de la situació i que es prioritzen aspectes econòmics per damunt dels personals. Caldria plantejar-se el cost material i moral d'aquesta desatenció, les possibles conseqüències i si es pot arribar a compensar a base de concessions i obsequis.

No voldria acabar sense parlar de permissivitat. Saber dir "no" és altament educatiu però s'ha d'estar disposat a entrar en conflicte. El "sí", a priori, és molt més gratificant, evita problemes immediats i et fa ser el "bo de la pel·lícula", però a la llarga, sempre es té l'oportunitat de comprovar que pagava la pena haver dit "no" en algun moment.

Per últim, fer referència als valors d'esforç, sacrifici i responsabilitat. Es consideren caducs? L'explicació tal vegada es podria trobar en el missatge de "l'èxit àcil", però quin concepte d'èxit i a costa de què?

Tot això, naturalment, són percepcions.

Per cert, aquest article el vaig escriure l'any 2005. Es pot considerar vigent? ■